جام جم
روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
www.jamejamdaily.ir
سه‌شنبه ۴ آبان ۱۴۰۰ | ۱۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۶۰۶۲ | استان تهران و البرز ۳۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۰۰۰ تومان | Tuesday - October 26, 2021

در «قفسه‌کتاب» جام جم بخوانید:

روایت ادبیات از قوم ترکمن

گفت‌وگو با مرتضی مهرزاد، ملی‌پوش تیم والیبال نشسته

دوست ندارم ستاره باشم

۴

حضور برخی مدیران حوزه سلامت در بخش خصوصی مرتبط با این حوزه، نگرانی‌هایی را درباره مفسده در تصمیم‌گیری‌ها ایجاد کرده است

تضاد منافع چگونه سلامت مردم را تهدید می‌کند؟

۱۸

ویژه‌ها

گپ‌وگفت با جواد انصافی
بازیگر باسابقه طنز برنامه‌های تلویزیونی

یک خانواده شاد

نوروز ۶۸ بود که جواد انصافی و امیر پارسی دو شخصیت عبدلی و اوستا را در تلویزیون خلق کردند و با توجه به طنز شیرینی که داشتند، خیلی زود توانستند جای خودشان را بین مردم باز کنند. عبدلی شخصیت دوست‌داشتنی و مهربانی بود که در مقابلش اوستای خسیس و منفعت‌طلبی قرار داشت که تقابل این دو با هم موقعیت‌های کمدی بسیاری را خلق می‌کرد...

۶

دولتی که رفت بدهی‌هایی که ماند

دولت روحانی در ۶ ماهه اول ۱۴۰۰ با دریافت ۵۴ هزار میلیارد تومان تنخواه و فروش ۸۵ هزار میلیارد تومان اوراق، تعهدی معادل ماهانه ۱۲ هزار میلیارد تومان برای دولت سیزدهم در پی داشته است

عکس: فارس | ۳

نقدی بر یادداشت محسن امین‌زاده درباره الزامات توسعه غرب‌گرایانه و الگوگیری از مدل توسعه‌ای ژاپن

توهم توسعه!

محسن امین‌زاده، عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و از دولتمردان دولت اصلاحات، اخیرا طی یادداشتی توصیه‌هایی به دولتمردان جمهوری اسلامی برای بهره‌گیری از مدل توسعه ژاپن کرده است. یادداشتی که واکنش‌های مختلفی را از سوی کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه توسعه به دنبال داشته است . جام‌جم نقدهایی به این نوع نگاه ساده‌انگارانه وارد کرده است...

۲

بیشتر بخوانید

انتظارات استادان و مدیران رسانه‌ای کشور از معاون جدید مطبوعاتی وزارت ارشاد چیست؟

مطبوعات مرد از بس که جان ندارد!

۱۰

اولین پرواز از عربستان سعودی در فرودگاه بن گوریون تل آویو به زمین نشست

طیران ذلت

۸

ریزش آوار در یکی از روستاهای چابهار جان ۴ پسر دانش‌آموز را گرفت

تراژدی در بُنواسحاق

۱۹

کافه میرداماد

گفت‌وگو با جواد محقق در سالروز درگذشت زنده‌یاد دکتر طاهره صفارزاده

جفای روشنفکران به بانوی اندیشه

۲۰

یادداشت

اشتراکات فرهنگی فراتر از مرزهای جغرافیایی

علی فهیم دانش
کارشناس حقوق بین‌الملل

از زمان پیمان وستفالی، مرزهای جغرافیایی و نقشه‌ها در روابط بین‌الملل دارای اهمیت شد. چون بنا بر تعاریف موجود دولت از سه عنصر جمعیت، سرزمین و حاکمیت شکل گرفته بود و هر محدوده جغرافیایی که به آن کشور می‌گفتند و دولتی داشت تلاش می‌کرد این سه رکن را تقویت کند. ناسیونالیسم یکی از اثرات این هویت‌بخشی جدید بود. بلیه‌ای که دو جنگ جهانی و تلفات و خسارات عظیم، میراث آن بود. شرایطی که هم‌اکنون نیز در جای‌جای دنیا نمود دارد و نسل‌کشی‌های بالکان و روآندا و بروندی و میانمار در همین اواخر ثمره آن است. اروپای بعد از جنگ جهانی دوم اما با شناخت این که نژادپرستی از دلایل عمده نقض صلح و امنیت به شمار می رود، قوانین متعددی را برای مبارزه با این تفکر و احزاب افراطی دست راستی تدوین کرد، قوانینی که در زندگی روزمره در بسیاری از کشورهای اروپایی شاهد آن هستیم. در پاریس، لندن، آلمان و هلند تعداد رنگین‌پوستان و پیروان ادیان غیرمسیحی بسیار پررنگ است. اروپا درک کرده برای جلوگیری از لطمات بیشتر باید هزینه این تنوع فرهنگی را بپذیرد و این دلیلی کاملا منفعت‌جویانه دارد و نه از سر خیرخواهی و انسان‌دوستی، کما این که هنوز پای غرب در هر جنایت و فضاحت عالمگیر در چهارسوی جهان مشهود است.

ایران از زمانی که اسلام را با میل و رغبت پذیرا و ایران اسلامی شد، با پشتوانه تمدنی چندصدساله، نقشی بزرگ و سترگ در حیات فرهنگی جغرافیای مسلمانان از دیوارهای وین تا کوهستان‌های آلتای بازی کرد تا جایی که در بازه زمانی چندصد ساله در دهلی، اصفهان و اسلامبول، سه امپراتوری معظمی که از مرز برمه تا امپراتوری هابسبورگ را حکومت می‌کردند، زبان فارسی، معماران و صنعتگران ایرانی و فقها و مورخان و .... نمود و ظهور پررنگی داشته‌اند. با ایجاد دولت-کشور و افول قدرت شرق و هجوم استعمارگران غربی به سمت سرزمین‌های اسلامی و همچنین جنگ‌های این سه دولت اسلامی با یکدیگر موجب جداشدن برخی سرزمین‌های دارالاسلام و اشغال آنها توسط دولت‌های غیرمسلمان شد از بوسنی تا الجزایر و مغرب و لیبی و تونس و سرزمین‌های شمالی ایران از دربند تا فضولی، جایی که خون پاک هزاران ایرانی مجاهد از خراسان تا تهران و لرو کرد و بلوچ و تبریزی و اردبیلی، سرزمین‌ها و رودخانه‌های آذرآبادگان را رنگین نمود. ممالکی که هر چند قرن‌ها تحت حکومت غیرمسلمانان بوده‌اند ولی نه تزارها و نه حکومت های استبدادی نتوانستند باورهای ملی و مذهبی را از آنها دور کنند و چه روضه‌ها و عزاداری‌ها و ...در حسینیه‌ها و خانه‌ها مخفیانه برگزار نشد. فرهنگی که دارای قرابت‌های فراوانی با ایران اسلامی است، مشترکاتی که تا روزگار فعلی در یکی از مهم‌ترین کشورهای شیعی جهان پررنگ قابل مشاهده است.

جمهوری اسلامی ایران، علی‌رغم ۳۰ سال فراز و نشیب شدید روابط دولتی و اقدامات حکومتی جمهوری آذربایجان که هیچ بویی از مودت و دوستی در برخی از آنها نیست، از جمله به نام خود زدن مشاهیر ایرانی و ثبت میراث معنوی ایرانی به نام خود و اتهامات واهی به کشوری که به تنهایی مانع از قاچاق ۸۰ درصد مواد مخدر شده و بیش از ۳۸۰۰ شهید و ۱۲ هزار جانباز در راه مبارزه با مواد مخدر تقدیم کرده و پرچمدار مبارزه با مواد مخدر در سراسر جهان است، با سعه صدر و با این اندیشه که مشترکات فرهنگی ابزار توسعه روابط است و جدا کردن حساب حکومت‌ها از ملت‌ها، همواره بر اصول بنیادین حقوق بین‌الملل و منشور ملل متحد از جمله غیرقابل تغییربودن مرزها، حق مردم در مشارکت در سرنوشت خود و حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات و منع تهدید یا استفاده از زور در روابط بین‌الملل، مداخله‌نکردن در امور داخلی کشورها، در کنار حمایت از حق ذاتی دفاع مشروع مبتنی بر هنجارهای بین‌المللی موجود تاکید کرده است. اصولی که موید دوستی دو کشور و دو ملت دو سوی ارس و هویت‌های مشترک فرهنگی و تمدنی بین اقوام ساکن در این سرزمین‌ها است، لازم و ضروری است حاکمانی که می‌آیند و می‌روند بر دغدغه‌ها و اصولی که هویت ملی ساکنان در کناره غربی دریای خزر را تشکیل داده توجه کنند و از هرگونه خدشه و نقض قوانین و قواعد بین‌المللی و هنجارهای حقوق بشری اکیدا بپرهیزند و بدانند آنها رفتنی هستند ولی ملت‌ها باقی می‌مانند.

اقدامات خلاف حسن روابط همجواری و مبارزه با باورهای مذهبی و ملی مردم خود به نفع دولت‌های ثالث که صرفا مترصد فرصت برای ماهی‌گرفتن از آب گل‌آلود هستند. حال چه ساکن کاخ آکسارای باشند و چه در تل آویو. باید هوشیار بود و روابط حسنه و حسن همجواری را فدای آب‌نبات‌های کوچک ننمود و هر چه زودتر اقداماتی که منجر به عادی‌سازی و تحکیم روابط می‌شود در دستور کار قرار گیرد.

یادداشت

مغازله‌های سیاسی نافرجام

محمدحسن قدیری‌ابیانه
تحلیلگر روابط بین‌الملل

برابر با گزارش‌هایی که دیروز رسانه‌های اسرائیلی منتشر کردند اولین پرواز عربستان به اسرائیل در فرودگاه بن‌گوریون بر زمین نشست. در حال حاضر کشورهای حوزه خلیج‌فارس سیاست عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را در پیش گرفتند و بعد از بحرین و امارات، خبرها حاکی از این است که رژیم سعودی هم در پی افزایش تعاملات سیاسی با اسرائیل است. تاکنون بسیاری از تنش‌های منطقه ناشی از اقدامات مخرب رژیم صهیونیستی در غرب آسیا بوده و اگر این کشور امکان و اجازه جولان بیشتر داشته باشد طبیعی است که این روند هم برای امنیت منطقه و ایران خطرآفرین خواهد بود. گذشته از این اسرائیل طی سال‌های اخیر در یک مغازله سیاسی سطح روابط خود را با دولت جمهوری آذربایجان بالا برده و یکی از دلایل بروز تنش در روابط میان جمهوری اسلامی ایران با این همسایه شمال غربی حضور نیروهای اسرائیلی در خاک آذربایجان و در نزدیکی مرزهای ایران است. در چنین شرایطی طبعا جمهوری اسلامی ایران هم باید سیاست پیش برنده‌ای را برای حفظ منافع ملی و تامین امنیت منطقه دنبال کند. در کنار اخباری که پیرامون اوجگیری مناسبات عربستان با رژیم صهیونیستی شنیده می‌شود حکام سعودی مدعی گام نهادن در مسیر برقراری روابط مجدد با جمهوری اسلامی ایران هستند. در چنین شرایطی از یک سو تلاش‌های اسرائیل برای حضور بیشتر در مرزهای پیرامونی ایران و از سویی دیگر رفتار کج‌دار و مریز دولت عربستان برای برقراری رابطه با جمهوری اسلامی، محل تامل بسیار است.

تلاش‌های رژیم سلطنتی منطقه در جنوب خلیج‌فارس برای برقراری رابطه با آمریکا را به دلیل نداشتن پشتوانه مردمی است. این دولت‌ها تنها راه ماندگاری خود را تکیه بر آمریکا می‌دانند و این ایالات متحده است که شرط حمایت خود از دولت‌های مرتجع عربی را برقراری رابطه با اسرائیل قرار داده و این در حالی است که مردم این کشورها از جمله عربستان ضد رژیم صهیونیستی و حامی مردم فلسطین هستند اما بن‌سلمان و آل‌سعود به رابطه با رژیم صهیونیستی ملزم شده‌اند.

با این وصف درنهایت این کشورهای مرتجع هستند که به‌واسطه این رابطه ضرر خواهند کرد چون شواهد مسلم نشان می‌دهد رژیم صهیونیستی در حال اضمحلال است و آمریکا هم در گرداب مشکلات گرفتار آمده و رو به افول است. اتفاقا جمهوری اسلامی ایران بین ملت‌های کشورهایی که با اسرائیل رابطه برقرار کرده‌اند بیش از پیش محبوب می‌شود و این کشورها از این روابط خیانت‌آمیز سودی نخواهند برد؛ البته بقای حکومت‌های دست‌نشانده عربی منطقه بستگی به بقای رژیم صهیونیستی دارد و اینها روی هم اثر می‌گذارد. این در حالی است که خود صهیونیست‌ها اعتراف کرده‌اند که اسرائیل رو به اضمحلال است و صاحب‌نظران و کارشناسان مسائل سیاسی آمریکا هم بر این باورند که این افول و اضمحلال نصیب ایالات متحده هم خواهد شد گرچه آمریکایی‌ها در تلاشند این ضعف را پنهان کنند اما شواهد حاکی از این روند رو به رشد سقوط قدرت آمریکاست. نمونه روشن آن شکست مفتضحانه آنها در افغانستان است که به‌رغم صرف هزینه و همچنین به‌کاربردن نیروهای فراوان علیه افغانستانی‌ها اما ناچار به خروج نکبت‌بار شده‌اند. این نکته را هم باید مورد توجه قرار داد که سیاست جمهوری اسلامی برقراری روابط سالم و بدون تنش با کشورهای منطقه است. ما آماده تعامل منصفانه و توام با احترام متقابل با دولت عربستان هستیم و البته این مساله به معنای پذیرش یا مطلوبیت نظام سیاسی این کشور نیست بلکه یکی از مهم‌ترین دلایل اتخاذ این سیاست از سوی ایران وجود مکه و مدینه به عنوان دو شهر مذهبی در این کشور است و ایران می‌خواهد برای تسهیل زیارت حجاج این روابط را بهبود ببخشد اما در عین حال این اجازه را به عربستان نخواهیم داد تا در امور داخلی کشورمان دخالت کند. اقتدار جمهوری اسلامی در منطقه در حال افزایش است و ایران یک قدرت فرامنطقه‌ای است و نفوذ زیادی بر ملت‌های منطقه دارد بدون این که چشم طمع به سرزمین و دارایی‌های کشورهای پیرامونی داشته باشد.

دوردنیا

صندوق بین‌المللی پول: اقتصاد افغانستان ۳۰ درصد کاهش خواهد یافت

صندوق بین‌المللی پول در گزارش جدید خود با اشاره به قطع کمک‌های این سازمان به افغانستان از کاهش ۳۰ درصدی اقتصاد این کشور خبر داده است.

به گزارش فارس، صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد اقتصاد افغانستان در سال جاری ۳۰ درصد کاهش می‌یابد. صندوق بین‌المللی پول همچنین افزود که بحران اقتصادی منجر به افزایش مهاجرت در افغانستان می‌شود و کشورهای همسایه، ترکیه و اروپا را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بر اساس این گزارش، تعلیق کمک‌های مالی بین‌المللی به افغانستان و مسدود شدن میلیاردها دلار دارایی‌های خارجی افغانستان به بحران اقتصادی منجر شده است. صندوق بین‌المللی پول از سوی دیگر اعلام کرد شدت خشکسالی، همه‌گیری کرونا و عوامل دیگر به وخامت اوضاع اقتصادی در افغانستان کمک کرده است. در این گزارش آمده است که آشفتگی در افغانستان به افزایش تعداد پناهجویان افغان کمک کرده و پیامدهای اقتصادی و امنیتی قابل توجهی برای منطقه خواهد داشت. صندوق بین‌المللی پول (IMF) از سقوط اقتصاد افغانستان در حالی که ایالات متحده میلیاردها دلار دارایی افغانستان در بانک‌های این کشور را مسدود می‌کند، گزارش داده است. این صندوق همچنین ۳۷۰ میلیون دلار کمک به افغانستان را قطع کرد. علاوه بر این، بانک جهانی فعالیت‌های خود را در افغانستان به حالت تعلیق درآورد و تامین مالی تمام پروژه‌ها را متوقف کرده است.

واشنگتن: برجام، آغاز مسیری برای تعامل دیپلماتیک جامع‌تر با ایران است

نماینده آمریکا در امور ایران روز دوشنبه در سخنانی در جمع خبرنگاران گفت که برجام آغاز مسیری برای تعامل دیپلماتیک جامع‌تر با ایران است.

به گزارش فارس، رابرت مالی، نماینده آمریکا در امور ایران گفت تمامی متحدان و شرکای آمریکا «نگرانی عمیق و فزاینده‌ای درباره سرعت و جهت پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران» دارند.

وی که در جمع خبرنگاران و پس از پایان سفر به اروپا و منطقه غرب آسیا صحبت می‌کرد گفت که بی صبری درباره عدم برگزاری گفت‌وگوها (برای احیای برجام) در حال افزایش است. رابرت مالی روز جمعه در پاریس با دیپلمات‌های ارشد فرانسه، آلمان و انگلیس درباره مذاکرات معلق شده وین در خصوص برجام رایزنی کرد. سفر مالی به پاریس در ادامه سفرش به منطقه غرب آسیا صورت گرفته بود. مالی و دانیل بنیام، مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا در امور خلیج فارس از هفته پیش تور منطقه‌ای خودشان را با سفر به ابوظبی آغاز کرده و با شماری از مقام‌های ارشد اماراتی دیدار کردند. دیدار با فواد حسین، وزیر خارجه عراق بخشی از برنامه‌های آنها در این سفر بود. هیأت آمریکایی در ادامه به دوحه، پایتخت قطر سفر کرد و در آنجا با وزیر خارجه قطر که یک روز قبل‌تر با همتای ایرانی‌اش دیدار کرده بود رایزنی کردند. آنها در ادامه به عربستان سعودی سفر کردند. در ریاض، مقام‌های آمریکایی درباره برنامه هسته‌ای ایران و فعالیت‌های منطقه‌ای این کشور رایزنی کردند. مالی سپس گفت‌وگویی تلفنی با وزیر خارجه بحرین داشت.

همکار محترم جناب آقای امیرعباس صباغ زاده
درگذشت پدر گرامی‌تان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت گفته، برای آن مرحوم از ایزد منان غفران الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسألت داریم.
روزنامه جام جم

فراخوان اول
مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
خرید تجهیزات شبکه و مرکز داده
شرح در صفحه ۹